

OLED KINDLAL PINNAL?

Enne jääle minekut

- Jääle minnes otsi eelnevalt informatsiooni jääolude kohta PPA lehel: www.politsei.ee
- Jäätetede kohta saab infot Maanteeameti kodulehelt www.mnt.ee
- Teavita oma lähedasi enne, kui lähed jääle.
- Piiriveekogule minek ja sealt tagasitulek tuleb registreerida lähimas kordonis ning kanda kaasas isiku ja ujuv vahendiga seotud dokumente.
- Veendu, et jää on piisavalt tugev sinu kandmiseks
- Võta sõber kaasa.

Jääl olles

- Liigu jääl juba eelnevalt käidud paikades.
- Välti liikumist ohtlikes kohtades.
- Välti liikumist jääl pimedas.
- Kui jääl viibides ilmnevad ohumärgid – jää pragisemine või vajumine, tuleb viivitamatult keharaskus laiali jagada ning lahkuda. Selleks heida kohe käpukile ja mine kiiresti tulnud teed pidi tagasi.
- Ära kannu kummikuid. Vette kukkudes on raske jääaugust välja ronida.

jäänaasklid ja vile

Jäänaasklid on mõeldud abivahendina jääaugust välja ronimiseks. Need tuleb panna kaela, kõige pealmise riietuse peale, et neid vajadusel takistuse kätte saaks

laetud mobiiltelefon ning akupank veekindlas kotis

Jääle võib minna alles siis, kui ööpäevaringsed miinusraadid on püsinud paar nädalat.

Inimest hakkab jää kandma, kui selle paksus on vähemalt 10 cm.

Lume all pakseneb jää aeglasemalt kui lahtistel lumeta aladel, mistõttu tuleks vältida liikumist lumese gusel läbipaistmatul jääl.

Terve jää on ilma pragude, lõhede ja lahvandusteta (väljanägemiselt ühtlane ja sile).

Jäätüingimused võivad muutuda tundidega. Näiteks hommikul ületatud jää ei pruugi õhtul sealt üle jalutada soovivat inimest enam kanda.

+ 4 C° vees (jääalune vesi Eesti oludes) kaotab keskealine meesterahvas teadvuse 10 minuti jooksul.

seljakott kuivade vahetusriietega (veekindlalt suletud kilekott riietega aitab teid veepinnal hoida)

sõber

nöör

mitmekihiline erksavärviline riietus

Kalamees, pea meeles:

Võimalusel kannu spetsiaalselt kalameestele mõeldud ujuvaid riideid, jalanõudel jäänaelu ja kaelas jäänaaskleid.

erksavärviline müts

jäänaasklid

vile

mobiiltelefon veekindlas kotis

mitmekihiline erksavärviline riietus

seljakott kuivade vahetusriietega (veekindlalt suletud kilekott riietega aitab teid veepinnal hoida)

nöör

jääkepp, ca 2m pikk (saab kontrollida jää tugevust ja on abiks päästmisel)

Sõber

Kohad, kus jää on nõrgem

- Kiirevoolulised kohad jõgedes - jää tekkimist segab pidevalt liikumises olevad veekihid.
- Suubumiskohad - kohad, kus näiteks kaks jõge saavad kokku või koht, kus jõgi suubub järve või merre.
- Allika kohad - veekogud, milles leidub allikaid, jäätvad alati aeglasemalt. Põhjuseks on allikavee stabiilne temperatuur, mis on alati üle 0° C.
- Torude suudmed - kohad, kus veekogusse siseneb näiteks reoveetoru. Sealt tulev vesi on soojem võrreldes veekoguga ja jää tekkimine on aeglasem.
- Paadisildade tugipostid, roostik, vette langenud puude võrade ümbrus - Jää ei haaku objektiga ja ümber objektide olevate „aukude“ toimub veekogu hapnikuvahetus.
- Laevateede lähedus - talvise laevaliikluste läheduses lõhutakse jääd regulaarselt.

Kui vajusid läbi jää

- 1 • Kukkumise ajal aja käed laiali ja kalluta ennast tahapoole. Nii takistad üleni vee alla vajumist.
  - Taasta hingamine ja harju külmaga
  - Hüüa appi või kasuta vilet
  - Püüa mitte sattuda paanikasse- ole rahulik ja ära rabele
  - Jälgi, et veevool sind jää alla ei tõmba

- 2 • Pööra end tuldud teeraja suunas ning purusta küünarnuk-kidega habras jää kuni see kandma hakkab. Alles siis siruta käed jääaugu servale ja proovi tugevate ujumisliigutustega keha ja seejärel jalad jääpeale saada.
  - Jäänaasklid aitavad jääaugust kiiresti välja saada. Võta mõlemasse kätte jäänaaskel, suru jäänaaskli teravikud jõesse ja tõmba end jääle.

3

- Kui oled jääaugust välja saanud, ära tõuse kohe püsti, nii võid uuesti läbi jää vajuda. Eemaldu jääaugust kas rulludes või roomates.
- Ohutus kauguses tõuse püsti ja lahku jääle tuldud rada pidi.

4

- Otsi koht, kus sooja saad ja vaheta märjad riided kuivade vastu. Kui sul kuivi riideid käepärast ei ole, siis aitab ka see, kui märjad riided kuivaks väänad.
- Kui ähvardab jahtumise oht, soorita kõne hädaabitelefoni 112

Teiste päästmine jääaugust

- Helista 112 või lase seda mõnel lähedal olijal teha.
- Lähene hädasolijale võimalusel mööda tema käidud rada. Kui ta on sinuga sama kaaluga, siis see on orientiiriks, kus jää veel kannab.
- Päästma minnes jälgi jää käitumist.
- 2-3 meetrit enne jääaugu serva heida kõhuli ja liigu roomates. Selliselt jaotad oma kehakaalu ühtlaselt mööda jääd ja ei vaju ise sisse.

- Ulata hädasolijale mingi ese (kaasa võetud puuoks, laud, redel jne), kui muud käepärast ei ole, siis sobib selleks ka jope.

- Kui hädasolija ei suuda kangestunud sõrmede tõttu abivahendist haarata, siis rooma väga ettevaatlikult talle lähemale ja proovi temast kinni saada.
- Kui oled hädasolija jääaugu servale saanud, siis ärge tõuske püsti, vaid roomake või rulluge eemale. Juhul kui kannatanu ei suuda roomata, pead teda lohistama.
- Hoolitse, et saaksite ruttu sooja ja märjad riided seljast ära.

